

אחרי-קדושים

עלון מס'

1035

שנה כ"א התש"ף

פניני הפרשה

יו"ל ע"י הקרן לזיכוי הרבים. נייד: 052-7654216
כתובת: רח' הרב רוזובסקי 14/13 אשדוד. דוא"ל: 7654216@gmail.com

כף גרושה

בצדק תשפוט עמיתך – רש"י מביא את דרשת חז"ל: "הוי דן את כל האדם לכף זכות". ויש לדקדק מה עניינה של ה"כף" לכאן? אלא, יש בכך רמז שאפילו אם כפות המאזניים שוות לזכות ולחובה, יש להשתדל להטות את כף הזכות, לא לדון בכפית מצומצמת אלא בכף גרושה ובשפע.

החפץ חיים בספרו "שמירת הלשון" מרחיב כמה אדם צריך לחזק עצמו במדה זו, כי על ידי מדה זו יכול אדם להעלות עצמו ולהצדיק את מעשיו, שכן גם זכויות האדם, אפילו אם יובאו כחול הים, אם ה' יתנהג עמו במדת הדין, לא ישארו בידו רק מעט מזער מצוות מושלמות בשמחה ובכוונה.

לפיכך, אם האדם מנהיג עצמו עם הבריות בנחת, ודרכו לדון את כל האדם לכף זכות, גם אותו דנים בשמים לזכות. אך חלילה אם דרכו ללמד חובה על הבריות, גם מלאכי השרת עלולים לקטרג עליו חלילה.

מסופר על החפץ חיים שבצעירותו הלך לבקש הסכמה על ספרו "חפץ חיים" מהדיין של העיירה. דחה אותו הדיין ואמר לו שהוא לא נותן הסכמות, אין לו זמן לעיין בהלכות והוא טרוד מאד.

כשיצא בדרך חזרה, פגש באחיו של הדיין. הבין האח שהח"ח ביקש הסכמה ולא קיבל, אמר לו אני יודע שהוא לא נתן לך הסכמה, אני מכיר אותו הוא אדם עקשן ואדם קשה ולא נותן לאף אחד, חבל שלא שאלת אותי לפני כן, חבל על הזמן שלך.

למרות האכזבה, מיאן הח"ח לקבל את הלשון הרע, ואדרבא לימד עליו זכות שהוא פשוט טרוד ועסוק. האח התפלא איך הוא מלמד עליו כ"כ זכות, כשהגיע לאחיו סיפר לו על הפגישה עם הח"ח ואיך שלימד עליו זכות. הדיין התפעל מאד וביקש שיבוא ויתן לו הסכמה, כי הוא לא רק נאה דורש וכותב אלא גם נאה מקיים.

שיא תורני	עצה טובה
<p>השבט הקטן</p> <p>שבט לוי היה הקטן מבין השבטים במספר האנשים. הסיבה לזה כתב הרמב"ן (במדבר ג, טו) ששבט לוי לא היה בשעבוד מצרים, ולכן לא התקיים בו "וכאשר יענו אותו כן ירבה וכן יפרוץ". ע"ש. האור החיים מסביר כי שבט לוי התמעטו מהסיבה שנהגו כמעשיו של עמרם ראש שבטם, ופירשו מהאשה בגלל גזרת פרעה להשליך את הבנים ליאור. הכלי יקר מביא עוד הסבר מעניין, שכיון שכלכלת הלויים היתה על שאר השבטים, לכן לא התרבו כדי שלעם ישראל יהיה קל לפרנסם. אך הוא דוחה זאת וכותב כי זה טעם רחוק מהדעת, לפי שאין לקב"ה כל קושי לפרנס את כל עושי רצונו. אגב, גם בימינו רואים שמספר הלויים מועט.</p>	<p>מי שרגיל לטעות בכתיבת מלה מסוימת, כדאי שיכתוב על דף את המלה בצורה מתוקנת הרבה פעמים.</p>

מגיד דבריו / פנינה מתורתו של הגאון רבי בוגיד סעדון זצ"ל

"יש לו לאדם ליתן אל לבו ולידע כי אין לו במה להתגאות ולהתנכר להש"ת, כי אפילו בגופו אין לו כח, ויבוא יום יומות ויהיה הגוף מושלך בקבר כאבן דומם, ועזב לאחרים חילו כל אשר אסף וקיבץ, ואחר ימים ושנים יחזור גם כן הגוף לעפר והיה כלא היה".
("מגיד חדשות" ח"ט דרוש ו')

כתונת בד קדש ילבש ומכנסי בד וגו' – איתא במדרש רבה (ויק"ר פרק כ"א אות יו"ד): ר' חנינא וריב"ל חברין דרבנן אמרו, מפני מה כהן גדול משמש בשמונה בגדים? אלא כנגד מילה שהיא לשמונה ימים. הדא הוא דכתיב בריתי היתה אתנו החיים והשלום (מלאכי ב' ה'). ע"כ. וכבר נודע גדולת מצות המילה שעל ידה זוכים לגילוי שכינה ובזכותה יצאו ישראל ממצרים כמו שרמזתי בס"ד בכמה מקומות. ואולי אפשר לומר שזוהי כוונת הכתוב "בגדי קדש הם", לרמוז לאות ברית קדש. ועוד רמז: "מכל הטאתיכם לפני ה'", סופי תיבות מילה, לרמוז לדברי המדרש הנ"ל. ועוד תמצא שהנה סופי התיבות "ילבש ומכנסי בד" הן אותיות שדי, לרמוז למילה, שידוע שעל ידי מצות המילה מתגלה שם שדי כמו שכתב מרן החיד"א ע"ה בספרו חומת אנך בפרשת ויגש. ע"ש. ובא להזהיר שהכהן המכפר על עוונותיהם של ישראל ביום הכפורים יש לו להיות שמור ונקי מעוון פגם הברית. (מכת"י הגאון רבי משה לוי זצ"ל).

נקודת חן / עובדיה חן

למצוא השבון

ילחצני" (תהלים נו, ב) בגימטריא "דוד בן ישי" עם הכולל, שהלוחם והלוחץ רוצה לעלות עלי במספר אחד).

עוד כתב שם מרן שליט"א שבגימטריא אין מקפידים על חסרות ויתרות, ומלה המוזכרת בפסוק בכתיב חסר, אפשר לחשב את הערך המספרי שלה כאילו כתובה בכתיב מלא, וכן להיפך. ומצא לזה מקור מפורש ברעיא מהימנא (פרשת פינחס דף רנ"ד ע"ב). עם זאת, באור תורה (אלול התשס"ה סימן קמ"ג אות ג') העיר שלצורך חישוב גימטריא לא שייך להוסיף יודי"ם ווי"ם שנהוג להוסיף היום לציון ניקוד ודגש. והעיר בזה על הרוקח שרמז "בשבייה" עם שתי יודי"ן.

מפתיע ביותר חידושו של מרן שליט"א בתהלים "אמת קנה" (עמ' תקט"ז) שאפשר לרמוז בפסוקים למלים בשפות אחרות, ואפילו אנגלית. הוא כותב זאת בהקשר לחידוש שחידש על המלים "אך פרי לצדיק" שהם ר"ת אָפֶל" (תפוח באנגלית). ע"ש מה שרמז. והוסיף: "ואל תתמה שרומז הכתוב בלועזית, שכן מצינו בשבת (ל"א ע"ב): ויאמר לאדם הן יראת ה' היא חכמה וגו' שכן בלשון יוני קורין לאחת הן". והביא שם עוד שני מקורות כיוצא בו. והדברים מתקשרים למה שחידש "אסף המזכיר" (ערך "טט בכתיב") שאין דבר בעולם חי בלי ניצוצי קדושה, וגם בכל שפה בעולם יש ניצוצי קדושה שמהם חיותה. ע"ש.

יש המחשבים גימטריאות, באופן שמראש הם יודעים את התוצאה שהם רוצים לקבל, ורק נשאר להם למצוא איכשהו את ההשוואה המספרית, כאותו צייד שקודם יורה את החץ ואחר כך מסמן את העיגול. גימטריאות מאולצות כאלה שצריך לשבת ולחפש אחריהן, מבחינת מרן שליט"א הם "ברכה לבטלה" והעדרן טוב מקיומן (שלא לדבר על אלה המחפשים גימטריאות בעזרת תוכנות מחשב...). גימטריא היא ענין של הארה משמים המבריקה בראשו של האדם.

אדם אחד בשם דן הסתובב בכל העולם וגייס כספים עבור "כולל" שהתברר שכלל לא היה קיים... לימים, נחשפה תרמיתו, והתורם הראשי שאל אותו: "מה שמך?"

"דן" ענה הנוכל.

"עכשיו אני מבין! שמך נאה לך, שכן 'דן' בגימטריא 'גנב'..."

ערך הלה חישוב מהיר, וטען כי אין זה מדויק שכן חסר אחד...

"נו, התכוונתי עם ה'כולל'..."

ואמנם נהגו דורשי רשומות שכאשר מדובר בגימטריא עם הפרש של מספר אחד, אין בזה קפידא כלל, עד שבעל הטורים אפילו אינו מקפיד לציין שהגימטריא "עם הכולל". וכן העיד מרן הגר"מ מאזוז שליט"א על עצמו (בתשובה שהתפרסמה בעלוננו) שאינו מדקדק לכתוב "עם הכולל".

ובספרו "בית נאמן" (בראשית מח, ה), מצא מקור למנהג לעשות גימטריא "עם הכולל", מכך שהמדרש נוהג כך - במד"ר (פרשת קרח פי"ח אות י"ז). והביא שם רמז נאה לכך מהפסוק "אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי" - "אפרים ומנשה" בגימטריא "ראובן ושמעון" עם הכולל (ושוב מצא שקדמוהו רבנן - מרן החיד"א ב"דבש לפי" (ערך גימטריאות) בשם לקוטי גורי האר"י). והוסיף מרן שליט"א רמזים נוספים ממה שנאמר (במדבר י"א ג'): ויקרא שם המקום ההוא "תבערה" (677) כי בערה במ אש הוי"ה (676). וכן בישעיה (י"ב ג') ושאתם (749) מים בששון (748). (מעניין לציין שבספרו "אמת קנה" (עמ' תקט"ז) מוצא מרן שליט"א רמז ב"עם הכולל" עצמו, וכך הוא מרמז: "כל היום לוחם

ויספרו לבניהם / ספור לשלחן השבת

ארי נעשה שועל

"אתה תאחז את מוני ביד אחת, ואני אאחז ביד השניה וניקח אותו ל'חברת המוכיחים'".

למרות גבורתו העצומה של מוני, לא גילה שום התנגדות ובא עמהם לחברת המוכיחים. שם הלקהו רבי סופא שלושים ותשע מלקות וגבה ממנו קנס של 500 לירות.

בשעה שקיבל את המלקות מר' סופא, ישב כעבד כפות לפני אדונו, ניחם על מעשיו הרעים וקיבל על עצמו לחזור בתשובה שלמה ויותר לא להמשיך בדרכו הרעה.

מוני לא הסתפק בכך שקיבל על עצמו תשובה. לאחר קבלת המלקות, נישק את ידיו של ר' סופא, וכתשובת המשקל קיבל על עצמו להיות חבר בחברת המוכיחים כשהוא רותם את עצמו לכל פעולותיה.

כיון ששמעו יהודי טריפולי שמוני נמנה על חברת המוכיחים, היתה יראתם גדולה שבעתים, ושמרו על עצמם לילך בדרך הישרה ולהישמע לצו התורה.

גזרות ותקנות החכמים, היו קודש קדשים בעיני בני ידם של החכמים היתה תקיפה, ויראים היו הקהל להמרות את פיהם. אפילו הגבירים ונכבדי הקהל, היו מתבטלים בפני החכמים ומכבדים דבריהם בלי ערעור.

כדי להבין עד כמה כבודם של החכמים גדול היה בעיני העם, נביא את אשר סיפר ר' ציון זארוק אחיו של רבי יוסף סופא זארוק זצ"ל:

"צעדנו פעם רבי סופא ואני בשוק של טריפולי, ולפתע שמענו אדם צועק ומקלל. נרתע רבי סופא למשמע אוזניו, ובירר מי הוא זה שמעז כך לחלל את דיבורו.

לקחתיו אל האיש המקלל שהתגלה כלא אחר מאשר מר מוני ברכה גבאי ז"ל שהיה גיבור בינלאומי בטריפולי. הכל חששו מפניו, יהודים וגויים, ולשבחו ייאמר כי השתמש בכח זרועו על מנת להגן על אחיו היהודים מפני קבוצות בריונים ערביים.

ניגש אליו רבי סופא ושאלו לפשר הצעקות והקללות. כיון שתשובתו לא סיפקה אותו, הורה לציון אחיו:

☺ זה לא חוק! ☺

כשהיה הגאון רבי מרדכי אליהו זצ"ל ילד קטן, הגיע לתלמוד תורה בו למד איש עשיר, אשר רצה לתרום כסף לילדים. "לילדים היתומים", אמר למלמד, "הפין אני לתת פי שניים".

הורה המלמד לילדים להתחלק לשתי קבוצות, כאשר בצד אחד יעמדו הילדים שיש להם הורים, ובצד השני יעמדו הילדים היתומים.

שמע זאת מרדכי הקטן, ולמרות שהיה יתום מאב, הלך לעמוד בקבוצה הראשונה. תמה המלמד וניגש להעמידו על טעותו, אך מרדכי התעקש להישאר במקומו.

לאחר שהלך העשיר לדרכו, פנה המלמד למרדכי הקטן ושאל אותו: "מדוע לא הלכת לקבוצה שאין להם אבא?".

חילד שלגדולות נועד ענה בתרועת נצחון: "יש לי אבא, אבא שבשמיים".

☺ חוק חוק אבא... ☺

הגאון רבי עובדיה ספורנו זצ"ל מבאר את הפסוק "בנים אתם לה' אלוהיכם לא תתגודדו ולא תשימו קרחה בין עיניכם למת" (דברים יד, א), שאומות העולם מתגודדים וקורחים על מתיחהם, מפני שכאשר מת להם אב או אם הם אכן יתומים ממש, אבל "אתם" עם ישראל, גם אם נפטר לכם הלילה וחס הקרוב ביותר, נשאר לכם קרוב גדול ממנו, שכן "בנים אתם לה' אלוהיכם" – אב גדול לכם בשמים שהוא קיים לעד ולעולמים, ולעולם אינכם נותרים יתומים.

אוד המאיר

שאלות ותשובות שענה לשואליו בקצרה מרן רה"י הגאון רבי מאיר מאוזו שליט"א

שאלה: בכ"ז בניסן יחול בע"ה הבר-מצוה של בננו היקר הי"ו. תאריך זה חל השנה במוצאי שבת, ומאחר ומוצ"ש אינו מתאים לנו כזמן לערוך בו מסיבת בר מצוה, רצינו לברר האם ניתן לדחות את מסיבת הבר מצוה לליל ר"ח אייר, ואולי אז יהיה ניתן להשמיע מוזיקה?
תשובה: אפשר לדחות לליל ר"ח אייר ולהשמיע מוזיקה, ולמחרת יעלה הנער לתורה. הרבה נחת והצלחה בגשמיות ורוחניות.

שאלה: גיסי עורך מסיבת בת-מצוה לבתו בימי העומר באולם עם מוזיקה (תקליטים ודיסקים), ויום זה אינו יום ההולדת שלה, האם אוכל להשתתף?
תשובה: לא כדאי להשתתף, גם בת מצוה וגם שלא בזמנה. תבא קצת מפני הכבוד ובלי מחלוקת.

שאלה: העושה סעודת הרשות (כגון אירוסין, לדין שאין זו מצוה), האם על ידי שיעשה באותה סעודה סיום מסכת היא תיחשב סעודת מצוה (נפקא מינה לעשותה בבית הכנסת אם אין שם קלות ראש, או לשמוע בה כלי נגינה בימי העומר, דשרי בשמחת מצוה, כמ"ש בשו"ת יחו"ד ח"ו סי' ל"ד), או שכיון שאין הסעודה נעשית לשמחת הסיום וגם בלא הסיום היתה נעשית, אין להחשיבה כסעודת מצוה?
תשובה: מסתבר דשרי כל שמצרף לה סיום מסכת. והרי לדעת מהרש"ל בספר ים של שלמה (בבא קמא פ"ז סי' ל"ז) כל שאומר החתן דברי תורה חשיב סעודת מצוה, וכל שכן כשמסיים מסכת.

שאלה: האם גננות יכולות להשמיע לילדים (בגילאי 5-3) שירים בימי ספירת העומר?
תשובה: אם זה לטובת התינוקות שלא ישתעמו ולחינוכם - מותר.

שאלה: האם ניתן להמשיך בימי ספירת העומר חוג ריקוד לנשים מבוגרות, שעבורן זהו סוג של התעמלות?
תשובה: התעמלות כן. ריקודים לא. כך לא יורגש הצער שבימי הספירה.

שאלה: אשתי מלמדת נגינה לילדות צעירות, ולא ברור האם כוונת הוריהן לשם פרנסה או תחביב או גם וגם. האם מותר להמשיך בשיעורים בימי העומר ובימי בין המצרים?
תשובה: מסתמא הילדות לומדות לשם פרנסה, אולי למחר יצטרכו לזה ולכן מותר (ואם מדובר בילדות קטנות פחות מגיל י"ב בלאו הכי מותר). על כל פנים מראש חודש אב יש לימנע. וכל שכן בשבוע שחל בו.

שאלה: ישנם פלאפונים שבמקום צלצול אפשר להשמיע מנגינה של שיר, או שבזמן ההמתנה למענה אפשר להשמיע כל מיני שירים. האם בימי בין המצרים ובימי ספירת העומר יש חיוב לכוון הטלפון על צלצול רגיל, וכן אם מתקשרים ושומעים מוזיקה בשעת ההמתנה, האם יש חיוב להרחיק השפופרת?
תשובה: אם אינו מתכוין להנאה, אין חיוב להרחיק השפופרת. אבל לכתחילה יש לכוון הטלפון על צלצול רגיל בימי בין המצרים.

שאלה: בתי נישאה בתאריך ג' בסיון, בתוך שלשת ימי הגבלה, מבלי להיועץ בי, ואני סברתי שהתאריך אינו מתאים, והיה ראוי לדחות לשבוע הבא. האם צדקתי?
תשובה: מול טוב. לספרדים אין בעיה מ-ל"ד לעומר ואילך.

לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: 7654216@gmail.com

לע"נ רחל בת מזל ע"ה
לע"נ לאה בת שרה ע"ה
לע"נ עזיזי בר כמונה לבית חדוק ז"ל

לע"נ רבי עובדיה בן לולו זצ"ל
לע"נ רבי אליהו בן אסתר זצ"ל
לע"נ אפרים בן מימה פנינה ז"ל

לרפואת דורון בן שרה הי"ו